

SZERKESZTŐI IRADA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy cztiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Báró Fejérvári.

A ki azt hitte, hogy Fejérvári Géza báró valaha eldobja magától fekete-sárga lelkiszeretét és megszólaltatja szívében a hazafias érzéseket — az alaposan megcsalódott.

Fejérvári holta napjáig megmarad annak a ki volt: osztrák generálisnak.

Ennek a vitéz tábornoknak a Mária-Terézia rend ékesíti a mellét. Ezt azért kapta, mert valamikor vitézzül harcolt az olaszok ellen.

Nem régiben a felség felékesítette a nemes bárót a Lipót-rend nagykeresztjével.

És miért?

Hát csak azokért a jó szolgálatokért, a melyeket, mint magyar honvédelmi miniszter az osztrák érdekeknek tett.

Ezért kapta a legmagasabb osztrák rendjelet, s úgy látszik ezt hordja legbüszkébben.

Hát csak hordja, a mig bírja.

Ebbe mi nem szólunk bele. A király adta, s ő jól tudja mit cselekszik.

De már ahhoz nekünk is van szavunk, hogy a vitéz generális egyik kifejezetten magyar intézményünk: a honvédséget elosztrákosítani akarja.

Mert, hogy ez a célja a vitéz generálisnak, az kitűnik az alábbiakból.

Ugyanis a képviselőház véderőbizottságának csütörtökön tartott ülésén kérdést intéztek hozzá: igaz-e, hogy a Ludovikában, tehát az egyetlen magyar tisztképző intézetben négy tantárgyat németül tanítanak.

Fejérvári báró nemcsak elismerte a tény valóságát, hanem hozzá még azt is kijelentette, hogy a mig ő honvédelmi miniszter lesz, addig ez az állapot nem is fog megváltozni.

Hát annyi igaz, hogy eddig sem volt okunk Fejérvári bárótól azt várni, hogy a magyar honvédségben a hazafias magyar szellem kifejtésében munkáljon tudjon, azt sem igen várhatuk, hogy az egyetlen magyar tisztképző intézetben olyan szellemet honosítson meg, a mely kizárólag magyar jellegű viseljen; de, hogy a magyar tisztképző intézetben még a tanítás nyelvét is elnémetesítse — sőt, hogy ezzel még kevélykedjék is, mikor bűnbocsát

ratot kellene kérnie: erre még a vitéz osztrák generális sem tartottuk képesnek.

Az a kijelentése, melyet a hozzá intézett felszólalásra tett, semmi kétséget sem hagyhat fenn az iránt, hogy Fejérvári báró a magyar honvédséget is az osztrák hadsereg kiegészítő részének tekint. Nem hagy fenn kétséget az iránt, hogy az egyetlen magyar tisztképző intézetben nem csak osztrák szellemet honosít meg, hanem a tanítás nyelvét is az osztráktól kölcsönzi át.

Már most csak aztszeretnők tudni: mit szól a magyar kormány feje a kormány egyik tagjának ilyen botrányos önmegfeledezéséhez?

Tűrheti-e Wekerle, hogy csak órákig is ama hit verjen gyökeret a szívekben, hogy ama cinikus kijelentéssel, melyet Fejérvári báró tett — a magyar kormány azonosítja magát?

Mi nem tételezzük fel Wekerléről, hogy Fejérvári bárónak e mélyenreért nyilatkozatát helyesli, s különösen magyar érdekből és nemzeti tekintetből megegyeztetetnek tartja ama politikai irányzatokkal, melyek az új kormány programjában kifejezésre jutottak.

Mi ugyanis azt hisszük, hogy Wekerle nem akar a magyar Ludovikából osztrák katonai tisztképző intézetet alkotni, hanem szellemben és nyelvben magyarnak megtartani, s mint ilyet kifejleszteni.

Már most, mikép fejlődhetik ott magyar szellem, a hol német nyelven prelegálnak?

Mikép nyerhetnek ott a magyar fiúk hazafias nevelést, a hol osztrák érzelmű katonák német nyelven terjesztik a katonai ismereteket?

Ezeket kérdjük mi Wekerlétől, abban a feltevésben, hogy Fejérvári urtól komolyan számon kéri a nyilatkozatait, s a vitéz generális urnak lezárkét tart a magyar hazafiságból és más egyebekből, melyekhez a nemes báró vajmi keveset ért.

L.

Politikai hírek.

Katonai egyezmény. A német birodalmi gyűlés csütörtöki ülésén Caprivi kancellár az Orosz és Franciaország közötti egyezményről

rám parancsolt, hogy írjak. Ugyanis az orvos úgy rendelte, hogy Karlsbadba menjek, mert gyomor-beteg vagyok. Ugyde kérem, én már évek óta vagyok gyomor-beteg, és évek óta járom Karlsbadot. És én őszintén megvallom, hogy a gyomorbetegséget gyomromból meguntam. Utaltam baj ez, mert prózai baj. A hány regény- és drámaíró van, annak minden beteg mell-bajban halt meg, mióta a világ fennáll. Azt hiszem, semmi sem rombolhatja meg annyira iró reputációját, mint az örökös gyomorbaj. Hogyan? Egy író, a ki gyomorbajban szenved, az igazság szerint egy magyar író, aki azt várja az ember, hogy ne is legyen gyomra.

„Új szamarakat kérünk Generális úr!” — kiáltott fel két miniszter leköszönése alkalmával Kende Miska orsz. képviselő a klubban Tisza Kálmán előtt. A véderővita által felidézett politikai fordulat kezdetén volt ez — s e mondás a válság kitörésének valódi óramutatója lett. Egy vészmadár volt az akkor, mely szárnyaival érintve az emberek lelkét, mindenki megérezte a vihar kitörését. — Én pedig azt mondom: „Új betegséget kérek! mert különben ebből is válság lesz — ha nem is politikai.”

Igy állottam be mellbetegnek. Csöndes álmadozással forgatom a szememet és köhécslek alig hallhatóan. A sápadtság még nem jutottam el; de a borbélyom a minap veszedelmesen ajánlgatta kintnő rizporát. Még megdölgök — s a látom, hogy St. Rembom, vagy Bor-digherán ilyen a divat... kitudja, talán még halvány ifjú is lehet belőlem.

Ilyenforma tépelődések között jutottam el Budapestre a Cooock utazási irodájába.

ezeket mondta: „Az ép most lefolyt év november havában Oroszország és Franciaország között tényleg folytak tárgyalások egy katonai egyezmény megkötése érdekében, mely következő alapon létesült volna: Azon esetre, ha vagy Oro-zország, vagy Franciaország egyedül Németország által, vagy pedig Németország és szövetségesei által, megtámadnának, a közvetlenül meg nem támadott fél kötelezi magát, hogy hat hét lefolyása alatt 600.000 embert, és további három hét alatt további 600.000 embert állít ki. Oroszország vagy Franciaország egyoldalul egyik a másik nélkül békét nem köthet. Ezen tárgyalások 1892 november havában tényleg megtörténtek, de nem oly világos egyszersmind az is, hogy az illető katonai egyezmény formaszertleg aláíratott és megpecsételtetett-e, vagy pedig, hogy az alkudozó felek csak jegyzőkönyvet vettek-e fel, melyben pusztán azon vezénylő szempontokról volt szó, a melyeket mindkét félre nézve egy védelmi háború esetében követendő eljárásukat illetőleg irányadónak tekinteni akartak. Ez mindenesetre a szerződő felek titka.”

Többség fogdosás. Furcsa dolgok történnek oda át a szomszédban. Tassfi gróf osztrák miniszterelnök valóságban házal a pártoknál, hogy összehozza a többséget. Napok óta traktált velük, s most azt írják, hogy sikerült is a dolog. A kormány és a balpárt vezérei közt tartott értekezleten a kormány által előterjesztett program megvitatását befejezték. A tárgyalás nagyon beható volt és a balpárt vezérei néhány módosítást is javasoltak, melyek azonban inkább a program egyes pontjainak szabatosabb meghatározását, mint tartalma változtatását célozzák. Minthogy a kormány a javaslatokat a másik két párt vezérével is tudatni akarja, a balpárt vezérével való tanácskozást néhány napra elhalasztották.

A t. Ház.

Budapest, jan. 13.

A belügyi tárca vitájánál ma az ellenzék rángatta le a leplet a kormány hibáiról és többen élesen kelték ki azon kiadások ellen, melyet a kormány a rendelkezési alaptól költ el s a melyből igen nagy összeget fordít vidéki kormánypárti lapok szubvenziójára, a melyeknek nincs más feladatuk mint, mint ha kell, ha nem, — dícsérgetik a kormányt és vakon fogadják annak minden rendelkezését. Közbe közbe szidják az ellenzék, gyanúsítják Apponyit és nagyképti felfuvalkodással hirdetik az egyedül idéző kormány honmentő munkáját.

Az ellenzék a rendelkezési alapot természetesen nem is szavazta meg.

Az ülés kezdetén az elnök bejelentette hogy miután br. Jósika Samu államtitkárra

Ez a Cooock angol ember. Nem is ember, hanem társaság. Magyarul Kukknak írják. De mivel angol, tehát ezoknak írják és Kukknak mondják. Épen miként szegény Csakó Jósikával a cigány piramissal történt Kolozsvárt, a ki magát a falragaszokon állhatatosan Csakó Józsefnek írta, de a közönség al hatatosan Petinek olvasta. Bizonyosan angol volt a meghodogult.

Mister Cooockot arra kértem, hogy állítsa össze a legrövidebb körutazási jegyet Budapesttől Nizzáig. Nem mintha Nizza lett volna a célom, hanem mivel így jogot szerzek a Riviera bármely pontjához.

Az üzletben volt még egy férfi és két nő. A nők kérdésközltek a Nilus második kataraktja felől és jegyet váltottak Smyrnába, Palestinába. A férfi kerek szemeit rám meresztette és így szólott:

„Ha szabad kérdenem, ön Nizzába utazik?”

— Nem épen — feleltem, csak felig-meddig. A mint láthatja uram, én mellbeteg vagyok. (Obbligát köhintés.) Délvidékre kell mennem. (Két obligát köhintés.) Nem tudom, kihirom-e az út fáradsalmait. (A köhintések köhécselésre fajulnak.) A Rivierára megyek, de hogy melyik pontján fogok megtelepedni, még nem tudom. (Halk köhécselés.)

„És mikor szándékozik indulni?”

— Ha lehet, még ma, hogy minél előbb megszabaduljak a budapesti alkalmatlan emberekől — válaszolam kissé nyers hangon, köhécselés nélkül.

Emberem megértett. Fügig pirulva így szólott: „Érzem, hogy magam is azok közé tartozom e pillanatban. De bocsásson meg; az ön arca nekem rokonszenves; szenvedése

nevezetett ki, a kolozsi választó kerületben új képviselő választás lesz.

A rendelkezési alaptól első szónok Molnár József volt, a 48-as párt kintnő tagja ki nem szavazta meg a tételt, mert a kormány nem viseli szívében a speciális magyar érdekeket, nem tudja még itthon sem megtorolni a nemzetiségi igazságokat; nem világosítja fel a külföldet, melyet a nemzetiségi igazgatók tévedésbe ejtenek.

Molnár után hosszabb beszédet tartott Horváth Gyula, a ki nem tartja helyén valónak a mostani belügyminisztert, a ki egy más tárczát kintnőn tölthetett volna be.

A második államtitkár kinevezését rosszaszja. Mihelyt valakit állásba akarnak betolni, azzal indokolják, hogy az erdélyi speciális viszonyok követelik. De csak ilyenkor ismerik az erdélyi speciális viszonyokat. Mért nem beszélnek dunántúli vagy felvidéki speciális viszonyokról?

Hogy lehet a háznak bizalma a nagy reformmunkában, mikor olyan táborok vezet azokat, amely még nem bizonyíthatta be erre való képességét.

Azután felszólal az egészségügyi viszonyok rosszaságá miatt; különösen a járványok ijesztő pusztítása miatt. Az egészségügyi viszonyok legjobban jellemzik kormányzatunk rosszaságát. A gyermekek egész generációjára hat ki akárhánny közegben.

A választási visszaélésekre nézve felhozta, hogy a csendőrök is bevonták a választási harcba; a csendőrök referálnak, hogy hol vannak a kormánypártiak, hol állítsák fel a pártokat.

A kivándorlás, a főváros közegészségügyi, élelmiszeri, köztisztasági, vízkérdése, mind a rossz kormányzat jelenségei.

A kormány szabadelvűségének czáfolata az, hogy a pozsonyi nemzeti párt alapszabályait nem erősítették meg. A kormánypártban kottériák vannak, a melyek minden befolyást szétosztottak.

A tételt nem fogadja el. Horváth Gyula beszédét az ellenzék zajos helyesléssel fogadta.

Miklós Gyula vállalkozott arra, hogy Horváth Gyulának feleljen. Miklós a maga részéről nem tartotta szükségesnek a felszólalást, mert a belügyminiszter kifejtett programja megmutatta, hogy ő korrek ember és tisztában van feladatával. Csak azért szólalt föl, mert Horváth Gyula azt mondta, vannak a kormánypártban kottériák, a melyek felosztottak minden befolyást.

Ő, Miklós, nem tudja ezt olyan jól, mert csak 1887-ben lépett be. Közönsé felvilágosítást, mivel Horváth Gyulának jobban kell

részvétre hangolt; s miután én is a Rivierára készülök, úgy hittem, egyikünknek sem lesz fölösleges egy útítár. Ha elfogad, én szerelmény Szerény Sándor dr. utrinque juris vagyok és ügyvéd Kassán.”

Miután természetemhez tartozik a lobbanó harag és a gyors barátkozás, s miután a lobbanó haragom már tületem, következtet a gyors barátkozás. Kezet nyujtván, ilyesmit mondtam: — Én Járó Kelő vagyok. Kolozsváron...

Nem folytathattam. Pedig a következő életrajtot akartam adni: Kolozsváron kaptam e nevet, a hol újra születtem és új keresetségben részesültem. Édes szüllem lett nekem a város, mely tizenkét év óta nevel hol csókkal, hol virgácsal. Mindig karjaiban tart, vagy azért, hogy fölemeljen, vagy azért, hogy lesujtsa. Így is, úgy is, mindig érzem nemes keblének meleg lehelletét. — De nem folytathattam.

„Hogyan, ön Járó Kelő úr? Az Ellen-zék Járó Kelője? A kolozsvári Járó Kelő? Minő szerencse! Az ön neve Kassán épen olyan ismeretes, mint a Kerekes Samu, aki versben beszél, és a Szász Gergelyé aki verseket ír. Önöket hárman úgy emlegetjük, mint bárcsaszázadunknak halhatatlan triaszát. Oh, uram, én élek-halok az irodalomért. Ismerem F. Gyujtó Izabella regényeit, az Űrműsír irányzóit, bibliai Nagy Mórnak zsoltosait és Szenkovics Mártont, Erdélynek ezen Smith Ádámját. Ott voltam a színészet jubileumán, zengetes nyelvünk feltámadásának ez ünnepén. És boldog vagyok, hogy hallhattam Szász Gergelytől e fenséges szavakat: „Most már böhögtetek!” Mennyi erő, és milyen rövidség! Shakespearei erő; taciturni rő-

tudnia, ő tizenöt évig volt a párt tagja csak azt csodálja, hogy tizenöt évig nem fűdözte fel.

— Kérdezze meg Wekerlét mondá Horváth Gyula.

Miklós Gyula még hosszasan polemizált az ellenzéki szónokokkal.

A közigazgatási reformot nem szabad a sorrendtől függővé tenni. Csak az ellenzéki viselkedés követelheti a sorrendet.

— Viszket magoknak, de nem nekünk kiáltotta gr. Károlyi Gábor!

Ezután még Miklós képviselő ur igyekezett lezárkétetni az ellenzékkel, de szavai a zajos ellenmondásban elenyésztek.

Horváth Gyula személyes kérdésben megjegyzi, hogy ő annak idején is megmondta, hogy vannak kottériák s mindig felszólalt ellentük. Hivatkozik Tisza Kálmánra, hogy a miket most hibáztat, neki is megmondta akkor. Ő osztrákizációval nem szavaz a párt ellen, ha nem tetszik neki a párt kimegy a pártból.

A mig nem történt olyan ok, hogy ki kellett mennie, a pártból, nem szavazott a párt ellen. A mit mond itt, azt megmondotta ott. Ha ő barátja nekik, hát barátja egészen, ha ellensége, hát ellensége egészen; nem hazudja érzelmeit s azért szólalt föl, hogy vége legyen már egyszer a hipokrizisnek, mely Magyarországot ártalmára van.

Még csak Méray Lajos ellenzéki tartott egy kiválóan sikerült beszédet, melyben kijelentette azt a nagy igazságot, hogy a kormánypárt csak szavakal liciálhat, de nemzeti érzelmeivel nem, mert mindig megátrált mikor a nemzeti színeket, érdekeket kellett volna védeni.

Vizsgák és öngyilkosságok.

A képviselőház véderőbizottságának csütörtöki ülésén tárgyalás alá vétetett a közös hadseregbeli s honvéd egyes önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről az 1891—92-iki tényleges szolgálati év végén be-terjesztett miniszteri jelentés.

Műnnich előadó konstatalja, hogy a hadseregbeli s tiszti vizsgát letett önkéntesekre nézve az előző évhez képest javult a helyzet.

Lits Gyula összehasonlítva az eredményeket a honvédségnél levőkkel, nem folytatta el azon aggodalmát, hogy nyelvi nehézségek képeznek a vizsga letételénél nehézséget.

Báró Fejérvári miniszter utal azon tényre, hogy azok közt, kik a vizsgát le nem tették, inkább fordulnak elő olyanok, a kik a német nyelvben teljesen jártasak, mint a német nyelvben kevésbé jártas magyar fiúk.

vidéig. A nyelvfeltámadást, költő, nem ünneplheti meg méltóbb kifejezéssel. A „most”-ban megnyilatkozott a drámai elem; a „böhögtetek”-ben megnyilatkozott a lyrai elem; a „már”-ban megnyilatkozott az epikai elem. Együtt e halhatatlan kijelentésben megnyilatkozott nyelvünknek zengése, hajlékonysága, őssereje, szenvedélye és viharása. Neptun nem beszélhetett máséknét, midőn rohamra vezette a tenger összes szörnyeteit. Ilyesmi ferogethott a Danton lelkében, mikor rálépett a guillotine lépcsőjére. És Péter apostol, mikor leszállt a római börtönbe, és Husz János, mikor a máglya füstje körül burkolta, mint egy szent fátyol, és Luther Márton, mikor fölszögezte théziseit... oh, ha ők nem elődei, hanem utódai lettek volna Szász Gergelynek! Életüknek ama dicső momentumait mily találság jellemzették volna: „És most már böhögtetek!” — Fájdalom, a világ történet kerekéi nem forognak visszafelé. Így nekünk csak az a kis reményünk marad, hogy ha lesz az emberiségnek még egy új Dantonja, Péterje, Husz Jánosa, Lutherje — ezeknek megadta a mintát Erdély költője s ezek majd tudni fogják, hogy a válságos pillanatot mikép tegyék halhatatlanná e nagy mondással: „És most már böhögtetek!”

Látva, hogy mecenással van dolgom, megkötöttem vele a barátságot s megvettük a jegyet Bécs — Pontebba — Velence — Milánó — Genua — Nizza és visszafelé Genua — Pisa — Florenz — Velence — Fiume — Budapest 45 napra 140 forint első osztályban, 108 frt a másodikban.

JÁRÓ KELŐ.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. január 14.

Délvidéken.

1.

Elindulás.

Szerkesztő úr! A mit most elkövetek: tudom, nagy vakmerőség. Sőt merő vakánság is lehetne nevezni. Most a mai zónás, táviratos, telefonos, kábeles világban már vagy megjárta mindenki Európa délvidékét, vagy annyit olvasott róla, hogy a földközi tenger partjait úgy ismeri, mint a tenyerét. A ki pedig sem nem utazta meg, sem nem olvasott róla — szentül hiszi, hogy már megolvasta, vagy megutazta.

Két veszélynek vagyok tehát kitéve. Illetőleg háromnak.

Vagy nem olvassák el leveleimet.

Vagy elolvassák, de unni fogják.

Vagy el nem olvassák és mégis unják.

De mindegy. Ön rám parancsolt, hogy írjak. A jó katona pedig nem kérdezi, hogy veszély várja-e a kijelölt állomáson, vagy kényelem; hanem megy előre a köteleesség-teljesítés útján, nem törődve a hideggel, a meleggel és az elvárás esélyeivel. Mert el nem olvastatni: ez az írói mesterség fagypontja. Unalmasnak lenni: ez az író-mesterség forrpontja, midőn haszontalan buborék még haszontalanabb pára és köd lesz a munkájából. El nem olvastatni és mégis unalmasnak lenni: ez már a teljes és tökéletes elvárás.

Mindegy. Mennem kell! Az orvos rám parancsolt, hogy menjek, épen miként Ön

Tóth Aladár és Lits felszólalására részletes felvilágosítást ad a miniszter a hadseregnek a honvédségnél előfordult öngyilkosságok okairól.

Gróf Csáky Kálmán megjegyzi, hogy az öngyilkosságoknak a hadseregben nem egyszer oly okai vannak, amelyek nem is lehet megállapítani.

Nagy István kiemeli, hogy az öngyilkosságok legnagyobb része az újoncképzés időszakára esik s e tekintetben különösen az altiszteket illeti a vád.

Tóth Ernő hasonló értelemben nyilatkozik, kíváncsian tartván, hogy altisztek minél gyakrabban kötelesek-e tételesen a humánus bánásmód.

Földváry Elemér felszólalása br. Fejérváry miniszter és Gromon államtitkár további felvilágosításai után tudomásul vevendőnek határozza a jelentést.

A Panama per tárgyalása.

Páris, jan. 12.

A Panama pör tárgyalását ma a közönség nagy érdeklődése mellett folytatták. Legelőször Rossignol szakértőt hallgatták ki, aki először hitelesítette a Panama-társaság könyveit. Az elnök megjegyezte, hogy szükséges lesz az egész könyvezetést átdolgozni, mielőtt megvizsgálják. Ezután Monchicourt likvidátor kihallgatása következett. — Azt mondja, hogy a társaság sokkal messzebb ment, semhogy módot tudott volna találni arra, hogy a kibonyolíthatatlan helyzetből szabaduljon. Lesseps Ferdinánd egyáltalán nem vette tekintetbe azon megjegyzéseket, melyek a vállalkozás nehézségeire vonatkoztak, és egyre előre haladt, a nélkül, hogy számot vetett volna.

De tekintetbe kell venni a morális helyzetet, amelyben a társaság volt. Monchicourt elismeri, hogy a társaság kiadásai tulságosak voltak. Reinach és Levy Crémieux utasítva voltak a támogatásért bizonyos honoráriumokat kifizetni, de tény, hogy Reinach a pénz nagy részét megtartotta magának. Az elnök szemére vetette Lessepsnek, hogy ily módon jártak el. Rousseau panamai küldetését fejteti és hangsúlyozza, hogy Lesseps Ferdinánd mtszaki tekintetben óriási befolyást gyakorolt a munkálatok vezetésére. Lesseps vakon bízott szerencseszállagában, de ez a bizalom nem volt elég a vállalat sikerének biztosítására.

Ezután több mérnököt hallgattak ki, kiknek vallomása nem tartalmaz semmi újat.

A börtön küszöbéről.

A „Tribuna” f. é. januárius 12-iki száma fennebbi czim alatt hosszú levelet küld dr. Lucaciu Lászlóól Szegedről.

Mielőtt államfogságba lépne, visszapillantást vet az utolsó hónapokban — szeptembertől decemberig lefolyt eseményekre s azok jelentőségére saját személyét illetőleg. Köszönetet mond a rokonszenv és részvét annyi jeleiért, mellyel elvtársai elhalmozták „ezerény” személyét akkor, mikor a román ügyet véde, az üldözöttek dühre fűztve ellene támadt.

„A legösszetettebb tisztelettel hajlom meg — folytatja — román testvéreim előtt, kik a megpróbáltatások és üldözöttek nehézségei napjainak bebizonyították, hogy ismerik és megvetik a cselekvényeket és összeesküvéseket; kik velem együtt állhatatosan, büszkén, felemelt homlokkal állottak a zsarnok

hatalommal szemben; s hiszen, nem hangszólatom jobban köszönetemet, mintha azt mondom ezen férfiaknak, hogy ma, midőn egy egész évre át kell, hogy szolgáltsam magamat az ellenség hatalmának, midőn egy pokoli összeesküvés ellen kell küzdenem, — ma erősebbnek érzem magam, mint bár mikor, s nemzetem jogainak tudatában, a tiszta lelkiismeret fölséges érzetében, szembe vetem ellenségeimet, kiket görceken feterengeni látok, lealázva, megsegényítve, tehetatlenné téve.”

„Egyet azonban nem tudok nyugodt lélekkel elfogadni: a mikor t. i. román testvéreim mártir-nak neveznek.” — Azután hosszasan fejtegeti, hogy mit tesz mártirnak lenni; végre így kiált fel:

„Et facere et pati fortia Romanorum est.” (Nagy tetteket véghez vinni, hősieg tűrni, római erény) — mondák őseink.

Ugy látszik, túlrési képességünknek nincsenek határai!

Szeretnék sokat, kimondhatatlanul sokat tenni drága nemzetemért, s ha a tett terén eszmél, s nem kellene visszvonulva csakis „tűrnöm”: szívesen elfogadnám egy szabad, független, dicső nemzetből a mártir elnevezést.

Nem én vagyok a nemzeti mártir! Nemzeti mártírok vagyunk mi mindnyájan három milliányi román!

Meddig? Addig, a meddig mi akarjuk, három milliányi mártir!

Ezt mondom a tömlőcz ajtajából, a kinek füle van, hadd hallja!

A román fiatalság, a nemzet reménye érzi ezt: gratulál nekik s felbivom, hogy ingadozás és késedelem nélkül készüljön el azon szerep betöltésére, mely reá várakozik.

„Magyarország” („— köze van téve e szó) Herostatesei, a magyar állam eszméjének forradalmairai nem nyugosznak s épen e napokban voltakalmak hallani, hogy Halbschuh ur — a nemzetközi francosnizmus (szabad köművesség) képviselőjével, Wekerlével azon fatális kezdeményezésben gyönyörködnek, hogy ift, nemzeti életünk romjain magyar nemzeti államot alapítsanak, s hogy a komédia teljes legyen, épen azonperczben, a mikor örületes fantáziájukban szegénytelen sirt ásnak számunkra, azt kurtólik a világba, hogy sehol a föld színén nem örövendek a nemzetiségek ennyi szabadságnak, mint e szerencsétlen országnak nem magyar nemzetiségei.” stb. stb.

— ó —

Hatalmas botrány.

A rendőrség által okozott botrányok, vagy ha úgy jobban tesszük, baklörések krónikája egy újabb esettel gyarapodott. Ezúttal Medgyes városát tisztelte meg a rendőrkapitány azzal, hogy a város neve ország-szerre emlegetve legyen.

F. é. január 2-ra virradó éjjelen érkezett Medgyesre a Brassó felől jövő vonaton V. B., egyik egyik vidéki lap fő-főmunkatársa és „az arany szőlőfűrtő” czimzett szállóadában szobát nyitvatván magának, az éjt ott töltötte.

A Dicső-Szent-Mártonból pár nappal előbb megrendelt kocsi délután 3 óráig nem

érkezvén meg, V. elhatározta, hogy másnap reggel 5 órakor a posta-kocsival fog tovább utazni s midőn a postahivatalnál meneti-egyet megváltatta, egyuttal sürgönyözött, hogy kocsit már ne küldjenek.

Este 10 órakor szobájába vonult vissza és épen lefeküdni készült, midőn belépett hozzá a rendőrkapitány s bizonyos Wolf nevű egyén után tudakozódott, s midőn V. kijelentette, hogy a kérdéses egyént nem ismeri, a rendőrkapitány távozott.

A folyosón azonban nagy jövés-menés támadt, mire V. is figyelmes és kíváncsi lett, s kinyitva szobája ajtaját, kérdezte a zaj okát; kérdésre azon választ nyerte, hogy egy gyanus 10 ftos bankjegyet keresnek.

V-nak eszébe jutott, hogy midőn a kávéházban fizetni akart, a pincér az átadott 10 ftost nem fogadja el. Hogy másokat és saját magát is további kellemetlenségtől megkímélje, kijelentette, hogy egy ilyen bankjegy nála is van.

Erre a rendőrkapitány újlag a V. szobájába jött, feltett kalappal és kérte a bankjegy átadását, mit V. a legnagyobb készséggel meg is tett.

A java a dolognak még csak most következik.

A rendőrkapitány kérdezte V.-től nevét és lakhelyét s midőn ez kérdésre az illető feleletet megadta, kérte a kapitány, hogy V. igazolványát adja elő.

V. a szőlő háztól egyenesen állomására akarrán utazni, nem is gondolt arra, hogy széles Magyarországon valahol utlevélet, vagy más efféle kértje tőle valaki, — elő mutatott egy hozzá intézett levelet, átadta névjegyet, és hivatkozott helyben lakó unokatestvéré V. L.-ra, ki állami tisztviselő.

A rendőrkapitány azonban miad ezeket nem vette tekintetbe, hanem kijelentette, hogy V-t ezenlét tartóztatja. Hasztalan volt ennek minden tiltakozása, a rendőrkapitány elkérve a szoba kulcsot, a 10 ftost zsebre tette, kiment és V-ra a saját szobájába ajtaját átráztatta.

Ez azonban még nem volt elég; mikor V. már kezdett beletörődni helyzetébe, újlag megjelent a rendőrkapitány és V-t egy rendőrszolga által a rendőrség őrtanyájára kísértette, s az egész éjén ott hagyta, a bakterek skit tudja, mi csodák társaságában.

Reggel 9 óra körül V. felvezettetett a rendőrkapitány irodájába, hol be lett többek által igazolva, hogy a mit V. személyét illetőleg az éjjel mondott, az utolsó szög igaz.

A rendőrkapitány most kijelentette, hogy a lefoglalt bankjegyet megvizsgáltatta a helyitakaréképénztárral, hivatalnokokkal, s ezek azt kifogástalannak találták, minélfogva V-t szabadlára helyezte, a bankjegyet azonban konfiskálta.

V. ezzel távozott, a nélkül, hogy az egész esetről vele jegyzőkönyvet írt volna fel s a nélkül, hogy valaki kérdezte volna, honnankapta a 10 ftost?

Hogy ezen eljárás mi volt? azt megállapítani én sem hivatott, sem illetékes nem vagyok, de hogy a legnagyobb mértékben botrányos, azt minden gondolkodó ember belátja.

Hogy V. minő elégtételt fog nyerni a rajta elkövetett sérelemért, azt mindenké, ki az esetet ismeri, kíváncsian várja, annyival inkább, mert maig is Medgyes van és lesi, hogy mikor és mit fog kiadni a m. kir. erély és tapintat? Az tény, hogy a vizsgálat megindítása iránt még semmi jelentést nem tett a rendőrség sem a járásbíróshoz, sem a törvényszékhez, — de tett

V, kinek se kedve, sem ideje nem lévén arra, hogy más vidékről járjon büntügyi tárgyalásokra, maga tett jelentést az egész esetről és kérte a vizsgálat megindítását s befejezését. Videant consules.

L.

Bortermelésünk és a szőlők jövője.

(Általános áttekintés szőlőnk jelen helyzetéről)

A kataszteri adatok hazánk szőlőterületét még 622.254 kat. holdra tették, Horvát- és Szlavonországot 117.226 kat. holdra és így a magyar birodalom szőlőterülete 739.380 kat. hold volt, vagyis az összes területnek 139 százaléka. Mennyire apadt le a szőlőterület a phylloxera-vész felépése óta, mely mintegy kétféle metszette a legszebb szőlők életét s a gazdag talajú vidékekről a homok talajra szorította a szőlőtenyésztést, azt bajos volna rendszeres statisztikai felvételek nélkül konstatálni.

Tény azonban az, hogy a szőlők csökkenése rohamos volt, az új telepítések dacára is; vannak, a kik tudni akarják, hogy Magyarország szőlőterülete ez idő szerint nem haladja meg a 400.000 kat. holdat. Nagy hanyatlás ez, rövid pár év alatt, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy míg néhány év előtt is kitűnő zamatos és jó borokat nyertek a termelők, ma a többnyir extensivé mivel homoki szőlőkről, savanykás s ritkán kifogástalan minőségű bort kapnak. A baj semmi esetre sem az, hogy homoki szőlőkre került a szőlő-kultúra, hanem az, hogy nincsenek meg kellő mennyiségben a homoki szőlőkön nemes szőlőfaj telepítések. Ha egyszer a homoki szőlőkön is kivétel nélkül rendszeres fityenyésztést tűnek s válogatott szőlővesszőket használnak a szőlők telepítésénél, a termelőből bort sem fog annyira kifogás alá esni, mint jelenleg.

Igaz, hogy a homoki szőlők, bármennyire is igyekeznek a termelők a szőlőfajokat megválasztani, oly minőségű édes aszumborokat soha sem fognak adni, mint a helyi, sajnos, most már phylloxera-lepett vidékek. De elvégre most ne is az vezéreljen beállunk, hogy aszumborokat produkáljunk, hanem jó minőségű asztali és csémege borokat állítsunk elő, melyeknek nagy hiányát érezzük.

Tartozunk azzal, hogy az országot, az mennyire csak lehetőségeinkben álland, megvédelmezzük a hamisítványok elárulásától és végre szabaduljunk az emelkedő borimpórtól.

Már most is az olasz borok behozatala nagy mérvet ölt, pedig még csak néhány hónapja, hogy az olasz borok forgalmát hazánkban is megengedték.

Az olasz olasz borok konkurrenciát okoznak bortermelőinknek s a konkurrencia hatása alatt mind bajosabb lesz a szőlőtenyésztés előmozdítása. El lehetünk ugyan arra késztelve különösen 2—3 egymást követő rossz szőlő után, hogy ugyanolyan mennyiségben szállítsanak hozzánk borokat, mint a mennyi bort az utóbbi évek folyamán kivittünk.

Közel 15 millió hektoliter borfeleslegünk volt évenként és ime néhány év óta a külföldi borok behozatala rohamosan emelkedik. Már a múlt évben mintegy 400.000 méterháza bort szállítottak az országba s az idén e borbehozatal eddig is megközelíti az 1 millió méterháza.

Csakis Triest és Fiumén át aug. hó végétől olasz eredetű borokból több, mint 300.000 hektoliter érkezett már Magyarországra s bizonyára az év végéig még nagy importunk lesz, mivel Olaszországban ez idén ismét nagyon jó szőlő volt s az új borok

kiszorítják az ő borokat, melyek az egész országban nagy készletben állanak rendelkezésre.

Igaz-e?

Igaz-e, hogy a kereskedők és kereskedő ifjak társulatának helyiségeibe Csiky Viktor kormányparti értekezletet hívott össze a városi képviselőválasztás ügyében és így e testület helyiségeit kortes-tanyává süllyesztik?

Igaz-e, hogy Kolozsvár város regale-bérlője nem Eisenstáder, nem is Káhn, hanem Sigmond Dezső orsz. képviselő?

Igaz-e, hogy országgyűlési képviselőség és regale-bérlőség incompatibilis foglalkozás?

Igaz-e, hogy mindennek dacára Sigmond Dezső egy személyben országgyűlési képviselő is és regale-bérlő is?

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, január 14.

— Az erdőlyrészi nőipar-egyesület választmányá tegnap d. u. özv.

gróf. Wesselényi Istvánná házánál és elnökölete alatt folytatta és befejezte az egyesület vezetése alatt kolozsvári nőipar-iskola szervezeti szabályzatának részletes tárgyalását. Még csak a tanterv beállítására van hátra, a mely azonban szoros értelemben nem tartozik ehhez a szabályzathoz, s mint változó tervet célszerűbb is volna külön tartani. Most a szabályzat, minthogy a királyi kereskedelmi miniszter elhatározta az ország összes ipari szakiskolái egyöntetű szervezését s az egész országban szétküldtöz ez irányú körirata volt — a gyakorlati szükségén kívül — a szabályzat kidolgozásának is részben egyik előmozdítója, fel fog terjesztetni a miniszterhez. A szabályzat előkészítése és tárgyalása épen a tanév kezdetétől foly, minthogy ez ügyben folytatlagos vagy rendkívüli választmányi gyűlés egy sem tartatott, hanem csak a havonként egyszer összehívott választmányi ülés foglalkozott a tárggyal és akkor is csak a folyó ügyek letárgyalása után. Alkalmom — és időszordvé tette meg e szabályzat bevezetését az a kedvező körülmény, hogy épen a tanév elején távoztál el az iskola eddigi igazgatója, a szabályzat életbe lépését is az új igazgató mtködésének megkezdésével veheti kezdetét.

— Az erdőlyi irodalmi társaságnak holnap va-árnap igen érdekes felolvasó ülése lesz e kereskedelmi akadémia disztermében. Brassai Sámuel veterán tudósunk felolvasása után, dr. Nagy Mór vendég Lennauk, a híres német költőnek néhány költeményét mutatja be sikerült fordításban. Ezután Sebesi Samu, az irodalmi társaság tagja humoros felolvasást tart „Tekintetes szerkesztő ur!” czim-mel. A felolvasó ülés sorozatát Jékely Aladár rendes tag költeményei zárják be. A felolvasó ülés pont 11 órakor kezdődik és arra a közönséget szívesen meghívják.

— Szíves kérelem! A „Kolozsvári iparos-egylet” kebelében az 1876. évben elhatározván, hogy helybeli elagott iparosok részére városunkban egy menház létesíttessék, ez az üdvös czélzat határozat minden emberbaráti kebelben általános helyesléssel

várloím legyenek, voltam-e valaha udvarlók nélkül? — Válaszoljon! — mondja Stella hidegen, sőt majdnem gögösen.

— Igazad van édesem, tökéletes igazad — mindig úgy volt a hogy te mondd. Kétségtelen, hogy bőségesen lesznek alkalmad — és merem állítani, hogy nem fogsz visszajönni e keserves élethez; de nekem nem tetszett az, a hogy kifejeztél magadat.

— Vissza jönni ehhez az élethez! — kiáltja Stella. Nem anyám, soha — soha! Gyűlölöm ezeket a szobákat! És csak azon csudálkozom, — hogy tudtam bennük ily hosszasan lakni.

— Jó, jó, de Gertiről kell gondolkoznunk — mondja az anyám, aki egy kissé idegessé kezd lanni, amint Stella mind jobban jobban lelkesül. Mit tegyünk vele?

En ez egész idő alatt hallgattam, nem azért mint ha nem lettek volna gondolataim, de képtelen voltam egy mondatot össze állítani. A hirtelen való változás a csüggedésből és reménytelenségből oly nagy, hogy meg vagyok zavarodva. A haszon nem pénzügyi — ezt nagyon jól tudom — de pompás szünapok vannak előttünk — olyan napok, a melyenről álmodni sem mertem; a munkaszünet csak a legeszekebb része annak. Futólagos visszatérését jelenti az élet kellemes dolgaihoz, egy visszapillantást jelent abba az életbe, melyből oly régóta ki voltam zárva, és melynek már a pusztá emléke elég volt arra, hogy bennünket szomorúvá tegyen. Szép vidéket jelent, augusztusi napfényt, virágzó kerteket, zölde pázsitot és lombos fákat; ezen élvezeteknek már a gondolata egy pillanat minden gondomat elfeledtetni velem. Vidám hangokat, csengő nevetést jelent, melyek után annyira epedtem.

(Folyt. köv.)

Egy nagy család.

M. Kernhamtól.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

VI.

(Folytatás)

(11)

— Stella, alig tudom elhinni, nézd, ez egy meghívás!

— Meghívás! — ismétli Stella, a hihetetlenség és diadal vegyülése kifejezésével az arczán.

— Meghívás? Hova? honnét? és mikor? — Ki lehet az a világ, aki minket meg tudott hívni? — kérdem, csudálkozótomban nagy szemeket csinálva,

— Gerti, te nagyon lekötölezel a véleményeddel, — válaszolja az anyám, a legfontosabb modorában. Ugy látszik, hogy te előttem én anyira alatta állok minden társadalmi előismerésnek, hogy nincsen olyan élő lény, aki a házhoz való meghívásra érdemesnek tartson.

— Gerti, ne vedd zokon anyámtól — ő nem érti azt komolyan — jól köze Stella türelmetlenül és szokatlan kegyességgel. Most nincsen ideje az ilyenféle dolognak. Mama, igazán meghívást kapott?

— Igen, ez meghívás — még pedig nagyon szíves meghívás — válaszolja az anyám, a könyvet letérölve. Meglepetéssel látom, hogy Andey Maritól kaptam; azt gondoltam, hogy megelégedett rólam.

— Az Oaklandi Andeyntől? — kérdi Stella örömtől villogó szemekkel. Anyám, Oaklandba hívnek bennünket?

— Természetesen, hogy oda. A mint már többször mondtam neked, én csak egy Andeynt ismerek — az én régi tanulótaromat. Fiatalabb korodban te voltál néhány hónapig nála — tehát neked emlékezned kellene arra a helyre.

— Emlékeznél? — Természetesen, hogy emlékezem — viszonzá Stella; s a széptestvérem szeméit soha sem láttam úgy ragyogni mint mostan. Mit ír? — folytatja. Adja ide anyám a levelet. Mennyi időre bított meg bennünket?

— Meghívása határozatlan időre szól; elolvashatod ha tetszik — mondja az anyám a levelet átadva.

— „Édes Stellám” — olvassa Stella, de nem irántam való figyelemből — hanem hogy ő maga még jobban megérthesse, mert csak egy egy mondatot olvas fel időközönként. „Nem szüntem meg rád gondolni — rég szándékoztam neked írni és téged reá beszélni, hogy hosszabb időt tölts velünk s a kedves leányaidat is hozd el magaddal.”

— Nagyon barátságosan ír, és megváltozott körülményeink nem látszik különbséget tenni. Én el tudom hinni, hogy minden szava őszinte és a szívből jött — jegyzi meg a testvérem. „A jövő hónap elején várni foglak benneteket. Előre örülök hogy ismét láthatlak! — Harry és Ellison Laud jegyezse.” Anyám, én megtudtam mondani az okot, hogy a barátneja miért nem hívott előbb bennünket.

— Én azt gondoltam, hogy ő is elfelejtett bennünket éppen mint a többiek. Az atyád halálakor nagyon meleg hangú levelet írt; de a abban az időben olyan sok condoleáló levelet kaptam, melyek semmit sem jelentettek, hogy az övét is azok közé számítottam — viszonzá az anyám.

— Jó, én meg tudom az okát mondani, én az egész történetet értem és tudom — mondja Stella.

Nem vette mama észre, hogy a Harry és Maud eljegyzésének a híré a meghívás után közölte? Ez kimagyarázza az egészet; ő előbb is meghívott volna bennünket, de Harryért nem tehetta. Összeröseink között

ő volt az egyedüli, a kiről nem lehetett feltenni, hogy szegénységünkért melláz, és ez neki soha sem volt szándékában azt tenni.

— Mi az, amit te Harryról gondolsz? — kérdi az anyám kissé megzavarodva. Emlékezem, hogy akkor azt mondtad, hogy nem volt szerelmes beléd.

— És nem is volt; Ellison Maudba sokkal inkább bele volt bomolva, Audley ur és a felesége mind a ketten azt kívánták, hogy fiuk Maudot vegye el — Maud kedvencek volt — és azonkívül a házasságnak azaz előnye, hogy a két szomszédos birtok egyestül, és ez a legjobb amit Harry tehet.

Ott ltem alatt Audleynek borzasztóul megijedt, hogy tévedést követett el, midőn engem oda hívott — hogy Harry szerelmes talál lenni belém, s a kedvencz tervüket megzavarja.

Azonban én rögtön megláttam, amit az anyámnak nem volt bölcsessége felismerni, Harry sokkal szerelmesebb Maudba, mint hogy rajta kívül másra nézzen, s hogy a nehézség a másik oldalon volt. Nem látja anyám hogy mostan, miután Maud megtette a kötelezettségét és minden úgy van elintézve, a hogy kívánták, rögtön ír és meghívott bennünket?

— Édesem, tehát Mari nem szeretett tégedet? — kérdi az anyám némi aggodalommal.

— Oh, dehogya, ő eléggé szeretett engem, de nyugtalanlannak érezte magát és örült midőn látta, hogy imádtát fia iránt, közönyös voltam! de azért még is azt gondoltam, hogy még jobban örült midőn eljötttem mondja Stella nyugodtan.

— Annyi bizonyos, hogy nagyon barátságosan ír, jegyzi meg az anyám, a levelet elvéve Stellától s még egyszer átolvasva azt.

— Igen, igen — mondja Stella, diadal-

találkozott, örömdüveléssel fogadtatt és a lefolyt idő óta máris tekintélyes számú nemese gondolkodó s melegen érző polgára e szeretett városunknak sietett mohó lelkesedéssel az üdvözölés melletti elvárásait, a magasabb eszméi mihamarabb megvalósíthatása érdekében mind anyagi, mind erkölcsi támogatásával nevezetesen segédkezést nyújtani és budítók példaképpel lankadatlanul elől járni. Legyen ezért e helyen is örök hálát kifejezve a jeles uttoroknak! A fennebb kifejtett örvendetes tapasztalat egy felől, másfelől pedig az az edesen megnyugtató meggyőződés, miszerint szeretett városunknak művelt lelkesült mélyen tisztelt polgársága minden jót, nemeseit és üdvösét az ő kiapadhatatlan elszántságával mindig s mindenha szívesen támogatni s mint gyűnődés és anyagi gyámoltalan kisedést meleg szeretettel karolni megveszkezik, végül s legkivált a biztos tudat, miszerint egy iparosok agg-menháza létesítésére irányzott törekvés a mellett, hogy a nap-nap után nyomozható szükségnek enyhítését célozza, másfelől kétségtelenül az emberbaráti szeretet nemcsak az egyik legszébb nyilvánulását is képezi: mindezeknél fogva bátorodik a jelen meleg bizalomteljes meghívó levelet kegyes figyelemre és szíves támogatásra ajánlani hazafias mély tisztelettel: a rendező bizottság. A rendező bizottság kérelmét, a mely üdvözölés intője felállítására, fejlesztésére és fenntartására törekszik, melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

— „A leszávozott Kolozsvár” címűt adják a nagyváradi lapok Ditrói hűségének. A mi színházunk igazgatója ugyanis ismét Nagyváradra küldött nyaralni és pályázott az ottani színházra Leszkay András, egy új igazgatóval szemben. A színházi bizottság egy szavazattal Ditróinak ítélte a színház, hanem ekkor a lapok megdöntötték a döntést, hogy a városi közgyűlés Ditróit 23 szavazattal Leszkay 54 szavazatával szemben eljuttatta. Leszkay győzelmét a lapok örömmel fogadják és Ditróinak azt ajánlják, hogy maradjon Erdélyben, a hol társulatával missiót teljesít.

— **Társas estély** A kolozsvári lutheránus nőegylet, mely élig egy éve áll fenn, de e rövid idő alatt is a jótékonyaságnak sok jeleit adta, tegnap este igen sikerült társas összejövetelt tartott Kiss Sándor kereskedelmi akadémiája igazgató vendégszeretők házában. Az előkelő társaság közt különösen a szépem volt szép számban képviselve, kiket a szeretetreméltó háziasszony kitűnő nyújtással fogadott. A jelenlét fiataljai egy kis táncot is rögtönzött. Közben Farkas Sándor tartott egy kis humoros felolvasást — mulattatással. A társaság 11 óráig maradt együtt, a szegények perselyébe is szép összeget adva össze.

— **A kolozsvári vashíd** győzelmének padozata miatt panaszt vetünk. E padozat deszkái között több ünyi nyílások vannak, a melyekben pálcza, esernyőnyél beleakad és, vagy eltörik a gyorsan haladó egyén kezébe, vagy beesik, ha véletlenül elereszti, a szamosba. A hatóság a híd padozatának e nyílásait tölttesse ki.

— **Villanyos estély** volt tegnap a kolozsvári sétatéri jégpályán. Nagy és előkelő közönség kereste föl a jeget, a villany lámpák kinttűnően égtek, a zene játszott a jég tükör síma volt, csak a hideg okozott a sport élvezetében némi alkalmatlanságot, a mennyiben 12 és fél fok volt a korcsolyázók a melegebb szobába gyakran kellett, hogy bevonuljanak.

— **Zene lesz holnap** délelőn a kolozsvári sétatéri jegen. A zene 12 órakor veszi kezdetét és tartani fog d. u. 2 óráig. A pályán a katonazené fog játszani.

— **Színház.** Tegnap este ifj. Dumas Sándor darabja Claude asszony, vagy egy syrén története vonzott a színházba szép számú közönséget. Kovács Gyula Claudet, nejét pedig a syrén, Hunyadi Margit játszta. Mind a két alakítás kidolgozott és gondos volt. A darabban még a sikerhez hozzá járultak: Báthonyi, Gáll Gyula, Szerémi Gizella és Maróthy Margit is.

— **Színházi hírek.** Az orosz leány-quartett (Röder testvérek) hangverseny színházunkban hétfőn, f. hó 16-ikán lesz megtartva: I. szakasz. 1. Zongoránégyes — Beethoven. Előadók négyen. 2. Hangverseny Polonaise — Popper D. Gordonian előadja R. Emilia. 3. Orosz népdalok — Wienavski. Hegedűn előadja R. Zsófia. II. szakasz. 4. Romanca — Davidoff Mazurka — Popper. Gordonian előadja R. Emilia. 5. Csárdás-jelenetek — Hubay. Hegedűn előadja R. Zsófia. 6. Magyar ábránd — Berta S. Előadók négyen. A két szakasz közt szünetkerül. „A mama szeme”, Rosen Gyulának nemrég először adott vígjátéka, melyet dr. Hegedűs István ültetett át magyarra. Az előadás igen mérsékeltlen felemelt helyarák mellett bérletfolyamban lesz megtartva. (Nagy B. 64. sz. Pótbérelt 71. sz. Páratlan.) A helyarák következők: Alsó- és középpályák: 7 frt. Felsőpályák: 4 frt. Erőkönyv: 2 frt. Támlásszék: I-IV. sor 1 frt 50 kr, V és VI. sor 1 frt 20 kr. A többi helyár rendes. Kedden, f. hó 17-ikén igen érdekes premijere lesz

színházunknak. Bemutatóra kerül „A szultán” cz. operette-je, mely a bpesti népszínháznak kedvelt darabja, s bizonyára nálunk is sikert ér el. A főbb szerepeket: Siposs E., Fabianek B., Kaposi J., Láng E., Kápolnai, Fóris, Pusztay, Szerény Z. játszzák, akiknek alkalmuk volt az operettből pár részletet hallani, elismerőleg nyilatkoznak róla.

— **A történelmi ereklye-muzeum** vasárnap csupán délelőtt lesz látható 10 óráig déli 1 óráig a torna-vivoda emeletében. Az érdeklődők figyelme erre a köztűlményre felhívatik.

— **Gyűlések.** Vasárnap délután 4 órakor a Vasvári kör Szabó Samu elnöke alatt gyűlést tart az orsz. történelmi ereklye-muzeum helyiségében. (Torna-vivoda emelet.) Ugyanazon a helyen, délután 5 órakor a muzeum igazgatósága tart gyűlést. Mind a két gyűlésre a lapok útján hívtak meg a tagok.

— **Társas estélyt** tart vasárnap este 8 órakor a Benigni palota vendéglőjében a kolozsvári Vasvári kör, ereklye muzeum és a Történelmi Lapok intézői. A rendezőség szívesen lát mindenkit, a ki az ügy iránt érdeklődik.

— **Tüske Pál** könyvére előfizettek: Ifj. Propper Ferencz m. kir. adótiszt dr. Bartha Imre (Sepsi-Szent-György) K. B; D. S; Zs. V. és P. M.

— **A kolozsvári** cipész és csizmadia-munkások által létesítendő szakszervelet javára 1893. február hó 5-én a Stadlerkert nyágermében, mászonnal egybekötött táncvigalmat rendeznek.

— **Farsang.** A kolozsvári iparos egyület a Kolozsvárt létesítendő iparosok agg-menház alapítójáé gyarapítására 1893. február 4-én (szombaton) a városi vígadó termében zártkörű táncvigalmat rendez.

— **Hideg.** Ma reggel csikorgó volt a hideg 22 Celsius volt 7 órakor. Délben engedett valamit, azonban a déli órákban is 15 fokot mutatott a hőmérő.

— **Uj polgármester.** S.-Sz.-Györgyön tegnap volt a választás. Egyhangul Kovács Bálint tanácsos lett a megválasztva.

— **Az új pénz.** Mint Bécsből táviratozzák, a két pénzügyminiszter elhatározta, hogy a koronajáradékból 100 koronára szóló címleteket is bocsát ki. Ausztriában eddig csak a közös államadósságból voltak ötven forintra szóló címletek is kibocsátva, ezek is csak kisbbsz terjedelemben. Természetes, hogy a százkorona címletekben kibocsátandó, járadék összege is csak mérsékelt lesz. De mégis kifejezést talál benne a kis takarékoskodóra való tekintet.

— **Szilágymegyei tisztviselői,** számszerint negyvenhatan, feliratot intéztek a belügyminiszterhez, mert az idevonatkozó törvényjavaslathoz, mely szerint az államkincstárban a vármegyék dotációjának felémelésére szánt összeg a vármegyék közt akként volna szétosztandó, hogy abból minden vármegyei tisztviselői személyi járandósága tíz százalékának megfelelő összeget kapjon, sérelmesnek találja azokra a vármegyékre nézve, a melyeknek tisztviselői ez idő szerint is rosszul vannak dotálva s a melyeknek nem áll módjában a tisztviselők illetményeit saját erejéből javítani.

— **A kolera.** A budapesti barakkház nem sokáig állt tiszten. Ugy látszik, hogy a kolera lappang a fővárosban s csak alkalomra vár, hogy újra teljes erővel kitörjön. Csütörtökön újabb két beteget vettek föl a barakkházba.

— **Báró Rothschild Nathaniel Afrika-utazó.** Az Aurora Lloyd-gőzös, mely a napokban indult Livornóból Afrikába, érdekes utast vitt Zanzibár felé. Br. Rothschild Nathaniel, az ösmert milliomos ez, a ki állítólag nem akar kevesebbet, mint a Viktória-Nyanya irányában előrehatolni. A báró, mint híre jár, a szükséghez képest több milliót szánt ez utjára.

— **Szenzációs öngyilkosság Nagy-Kikindán.** Dészán Dezső, volt huszárhadnagy, Dészán Achill temesi alispán öccse — mint írják — Nagy-Kikindán mellé lőtt magát. A golyó a szíve alatt furdott a testbe. A seb nagyon veszélyes. Az öngyilkos rokonszenves, dalás fiatal ember volt; évekként elzött nagy vagyonnal bírt még, de ezt elpazarolta. A szerencsétlen ember azért akart meghalni, mert nem neveztek ki városkapitánynak, a mely állásra jelölve volt.

— **125 leány elégett.** Mint San-Franciscóból távirják, a lapok jelentései szerint Oszakában, (Japán) december 20-án egy fönagyárban tűz tört ki, mely rohamosan elharapódzott és 250 épületet hamvasztott el. 125-ön nagyobb részt a fönagyárban alkalmazott fiatal leányok életüket veszítették.

— **A világotjáró főhercegre** érdekes program vár Kalkuttában. Mint onnan táviratozzák, Ferencz Ferdinánd főherczeg tiszteletére mindjárt megérkezés után díszbéd lesz a kormány épületében, azután következik az osztrák és magyar alattvalók fogadtatása az osztrák-magyar hadihajón, később a nyilvános intézetek felátogatása; a házszülötték (vautthok vivő- és fegyvergyakorlatának, valamint nemzeti tánczának megzemlése, végre kirándulás Darjeelingbe.

— **A szultán üdvözlöte Pasteurnak.** Az öreg Pasteur híre el van terjedve az egész világon. Tisztelek és becsülik

ezt a hetvenes tudóst mindenütt, a hova áldások működésének a vívmányai eljutottak. Most, hogy hetvenedik születésnapját ünnepele, elárastották üdvözlésekkel. Még a török szultán is gratulált neki Haireddin basa útján, a ki a konstantinápolyi orvosi iskola tanára.

Kmetty tábornok csillaga.

— Történelmi rajz a szabadságharc idejéből. —

Kmetty György tábornoknak a nélkül, hogy babonás lett volna, volt egy csillaga, melyben nagyon bízott.

Esténként a táborban, mikor tiszta, felhőtlen volt az ég, hosszabb ideig merült el kedves csillaga szemlélésébe s ha törzstisztjei kérdétek az okát, csak ennyit mondott: — Hagyjatok tűnődnöm!

És csak kevés emberrel közölte titkát. A győzelmes tavaszi hadjárat alkalmával, 1849. április 13-án Kmetty hadosztálya a főváros közelében táborozott. Ez estén a tábornok Szabó Imre ezredessel, ki neki jobb keze volt, sétára indult.

Az est pompás volt. A csillagok milliói rajgyogtak az égen, a hold is világított, bár fénye nem volt nagy, mert első negyedét mutatott.

A tábornok a politikai helyzetről beszélgetett ezredesével, Windischgätz erőszakos előnyomulásától, a komáromi vár ostromáról és aggodalmát fejezte ki hazánk jövője felől, mert veszélyben látja az országot.

Ekkor megállt a tábornok és ezredesének egy ragyogó csillagot mutatott meg, a Bika szemét.

A csillag e pillanatban a félhold toszomszédságában volt. — Kmetty a csillagra mutatott.

Látja azt a csillagot, ezredes ur? Miként ragyog? Ez az én kedvelt csillagom, nagyon is erős a fénye: erősebb, mint bizalmam a harc s erences kimenetele iránt. Ma 13-ika van, nem vagyok babonás, — de ez a szám végzetes leend szabadságunkra nézve. Ez a szám fogja megtörni hadainkat és teszi semmivé jövőket.

E pillanatban, midőn a tábornok e szavakat kiejtő, a Bika csillag eltűnt vagy elaludt, mint a gyertya lángja, melyet egy győzelem lehelet kioltott. — Pedig az égen egy félhold is mutatkozott sehol, az égboltozat azurja oly átlátszó tiszta volt, mint a tenger vize.

A két katonának magánkülön lett az ámulatlól, a tábornok nem akart binni a szemének; de hiába, a csillag eltűnt és nem jelent meg többé. Kmetty hevesen rázta meg bajtársa kezét.

— Csodálatos! mondá.
— Az ezredes mormolá:
— Mily megfoghatatlan tünemény!
— Szegény hazánk! — jegyzé meg a tábornok szomorúan.

E rejtélyes eset óta a tábornok mindig jobban aggodott a haza sorsa iránt. S mintha aggodalma teljességébe menne, a sejtések, jóslatok valószínű kezdének. — A győzelme után: Komárom felmentése, Budavár bevétel, stb. jött az orosz intervenció, ezt követte a világi fegyverletétel aug. 13-án. Azután a 13 aradi vértanu kivégzése. — Ime Kmetty halvgzett sejtélmé: a 13-as szám mérte a halálos csapást hazánkra.

Az életben maradt tábornokok kimelelték Kmetty is kibujdosott Törökországba, Aleppóba, 1850 év tavaszán öszetelálkozott az egrí csillagással Montedegó Alberttel és elmondá neki a Bika csillag rejtélyes eltűnését.

A csillagász mosolyogva válaszolt; — Kedves tábornok ur, ugy szokott ez lenni, ha valakinek kedvelt csillaga van és ha nem ért a csillagászatához. Az ön csodás tüneménye nagyon természetes jelenség, melyről felvilágosíthatom, mert 1849. április 13-án csillagvizsgáló toronyban valék, hogy a holdváltást tanulmányozzam távosövmel. — Ugy-e bár, feltűnnekettör történt a csoda?

Igen, — viszonzá a tábornok komolyan — pont feltűnnekettör.

— Nos a rejtélyes eltűnés ugy történt, hogy a csillagot a hold korongja elfedte.

Kmetty közbeszólt: — Az lehetetlen, mert én és Szabó ezredes, ki szintén szemlélté a csillagot, láttuk hogy az előbb tűnt el, mint a félholdat elérhetné volna.

— Érttem, mondá a csillagász mosolyogva. Ami az ön bámulatára adott alkalmat, az könnyen érthető. Első negyed volt, a hold korongjának sötét része hátat fordított a csillagnak. Ezért tűnt el a csillag a hold láthatatlan része mögé. Ha tábornok ur még egy negyed óráig várt volna, akkor a csillagot meglátta volna, — amint a holdnak nyugati korongján ismét előjött és teljes fényében ragyogott.

A tábornok viszonzá: — Nagyon köszönöm a szíves felvilágosítást. Azt hiszi, hogy én képeletben ringattam magam s hogy isten engem, egyszerű teremtményét, megintett? Az ön tudományos magyarázata, melyet sejtésem kellett volna, hogy ugy fog történni, nem osztja el ama feltevésemet, — mely szerint a csillag megjósolta hazám veszedelmét. S hogy akkori szavam beteljesedett, — azt a csillag rejtélyes eltűnésével hozom kapcsolatba, mely mintegy próféta szerűleg figyelmeztetett engem.

K. J.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata).

Országgyűlés.

Budapest, jan. 13.

Ma a belügyminiszteri tárcza költségvetésének tárgyalását folytatták.

Beszélt Ernst Kelemen, Prileszky Tádé és Kemény Pál, a kik után Hieronymi belügyminiszter állott fel.

Hieronymi Horváth Gyulának felelve, kijelenti, hogy először a közigazgatási bírósági törvényjavaslat és azután a közpénzügyi törvény kerít reformálásra.

Majd áttér a megyei adminisztrációra, és elismeri, hogy vannak rossz főispánok, de hozzáteszi, hogy kitűnő főispánok is vannak.

Az egyesek miatt — ugymond, az egész testület megtámadni nem lehet.

A főispánok egy év alatt sem képesek községeiket átvizsgálni.

Közigazgatásunk legfőbb keléke az ellenőrzés tökélyesítése.

A pozsonyi nemzeti körre nézve megjegyzi, hogy az alapszabályokat abból az indokból, a melyből azokat vissza utasították, ő nem utasítaná vissza.

A belügyminiszter e kijelentését általános helyeslés követte.

Ezután Bethlen Gábor gróf szólt, kijelenti, hogy örvendeni fog, ha Erdélyben a tervezett reformok sikerülnek, de ő ott az adminisztráció olyan hibáit találja, a melyek nem vezetnek a magyar államsszeme megerősítésére.

Gróf Szapáry Gyula dícső miniszterelnöksége alatt egy alispán német rendeletet adott ki.

Ülés végén Csáky Albin közoktatásügyi miniszter felelt két interpellációra.

Várad Károlynak azt feleli, a ki a muzeumi sikkasztás ügyében interpellált volt, hogy a lapok közlései valók, azonban az elikkasztott összeg nem tesz többet, mint 51 forint 42 krt, ez is eladott könyvek ára.

A Kossuth irataira a család ki van zárva, mert azok az illető jogos tulajdonát képezték.

A két tisztviselő ellen a fegyelmi ítélet nem hozott meg meg, de azt hiszi, hogy mihamarabb meg fog történni.

Várad nem vette tudomásul a Csáky választ, a ház többsége azonban Csáky választásával megelégedett.

Ezután Vajay interpellációjára felelt Csáky.

Csáky lemondása.

Budapest, jan. 14.

Hirszerint Csáky Albin kultuszminiszter budgetjének letárgyalása után lefog mondani, mert a királynál nem sikerült Schopfer rosznyói püspök megintését kivinni. A király az egyházpolitikai kérdések iránt az utóbbi időben feltűnő közönyt tanusit a Csákyt azért fogadta legutolsó kihallgatása alkalmával oly hidegen.

A koránny a legnagyobb zavarban van. Minden eszközt megragadna, hogy kiviezke-lyen a Szapáry Gyula által készített hírnárból.

Wekerle a napokban tanácskozára hirta meg az ellenzék egyik kiváló vezérférfiát s azt az ajánlatot tette, hogy ha az ellenzék indítványt tenné az egyházpolitikai kérdések elhalasztására, a kormány hajlandó volna viszont a közigazgatási reform kérdéseiben engedelmeket tenni.

Az ellenzéki vezérférfi hajlandó volt az ajánlatot elfogadni, de pártja nem ment belé.

A polgári házasság ellen.

Zenta, jan. 14.

A polgári házasság ellen megindított országos akció itt is követése talált.

Appel lde apátlébanos a templomban dörgedelmes prédikációt tartott a polgári házasság ellen, mely valóságos merénylet szorinte a katolikus vallás szentsége ellen.

Prédikációjában ugy tünette fel a férfiakat, hogy hitlenségűeknek a polgári házasság lesz a főforrása, mert a férfiak ezután egyszerűen elkergethetik a feleségüket a rövid idő alatt másokkal kelhetnek egybe. E szavak hallatára a templomban lévő asszonyok görcsös zokogásban törtek ki s a földre borultak kérik az Istent, hogy akadályozza meg a polgári házasság behozatalát.

Színészek adóssága.

A Pesti Napló mai száma közli a budapesti nemzeti színház tagjainak adósságát és folyamodásukat a miniszterhez adósságaik kifizetése végett.

Az összes adósság kitesz: 212,669 frt 81 kr.

Fáy Szeréna tartozik . . .	13134 frttal.
Fizetése . . .	4000 „
Györgyné tartozik . . .	9622 „
Fizetése . . .	3000 „
Helvey Laura tartozik . . .	30624 „
Fizetése . . .	7500 „
Abonyi Gyula tartozik . . .	6879 „
Fizetése . . .	1500 „
Császár és neje tartozik . . .	11826 „
Fizetésük . . .	5500 „
Faludi tartozik . . .	4453 „
Fizetése . . .	2400 „
Gabányi tartozik . . .	10173 „
Fizetése . . .	3200 „
Gyenes tartozik . . .	3896 „
Fizetése . . .	4000 „
Hetényi tartozik . . .	15999 „
Fizetése . . .	4000 „
Horváth Zoltán tartozik . . .	5040 „
Fizetése . . .	3200 „
Körösmezey . . .	5090 „
Fizetése . . .	2800 „
Latabár tartozik . . .	9055 „
Fizetése . . .	2400 „
Mihályfi tartozik . . .	5243 „
Fizetése . . .	5000 „
Náday tartozik . . .	20457 „
Fizetése . . .	7330 „
Pálfi tartozik . . .	3944 „
Fizetése . . .	2000 „
Sántha tartozik . . .	7549 „
Fizetése . . .	2500 „
Szacsavay tartozik . . .	10744 „
Fizetése . . .	4500 „
Ujházi tartozik . . .	22379 „
Fizetése . . .	8000 „
Zilahi tartozik . . .	3053 „
Fizetése . . .	2000 „
Lányi tartozik . . .	3650 „
Fizetése . . .	1200 „
Dorogi tartozik . . .	5918 „
Fizetése . . .	1800 „

Az elnök állása megingatva.

Páris, jan. 14.

Carnot elnök állása komolyan megrendült. Még köztársasági lapok is megtámadják és követelik, hogy a vizsgálóbíró az ellene emelt vádak tekintetében őt is kihallgassa.

Arton letartóztatását legközelebbre várják. Caprivi nyilatkozatai mély benyomást gyakoroltak.

A reggeli lapok tiltakoznak ama föltetés ellen, hogy Franciaországban a diktatúra lehetséges volna.

Spanyolországból.

Madrid, jan. 14.

Az egész sajtó pártkülönbösg nélkül igazolt hangoz tárgyalja a marokkói kérdést és erőlyes intézkedéseket követel. Hir szerint egy spanyol hajóraj Tangerbe indul csapattal.

Gabona tőzsde.

Bpest, jan. 14.

Duza tavaszra 7.40 — 41. Buza őszre, 7.51 — 52. Tengeri okt. — nov. — — —, Teng. máj. — jun. 4.70 — 71., Zab őszre — — —, Zab tavaszra 5.44 — 46, Káp. repce aug. — szept. 11.35 — 40.

Értéktőzsde.

Budapest, jan. 14.

Oszt. hit. rész. 318.20 — 317.60 — 317.80. M. ar. j. 114.35 — 114.37. Áll. vasut 293.12 — 293.62. Rima-murányi 185. — 184.75. Magyar hit. r. 365.75.

Déltűn 4 órakor.

Osztr. hit. r. 317.80.

Idegenek névsora.

— Kolozsvár 1893. jan. 14 —

Központi szálloda.

Báró Vécsey Alfonsz birtokos, P.-Perezs-Zemplonn. Tóth Jenő birtokos, Nagy-Várad. Lázár Albert birtokos, Buzás-Bazsard. Hein Miksa vállalkozó, Budapest. Farkas kereskedő, Kolozsvár. Schwarz Gusztáv kereskedő, Kecskemét. Singer Mór nyug. hadnagy, Budapest. Steigenberger kereskedő, Gyula. Veil János utazó, Bécs. Gerson Imre utazó, Bécs. Schönn Izidor utazó, Ács. Rosenfeld utazó, N.-Várad. Agricola Bólf és neje j. bíró, Kékes. Keresztsegly Andor és neje mérnök, Szilágy.

Felölő szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Az állami borítal- és sörítal-adók, valamint hus- és cukor-fogyasztási adók beszedési jogát a Kolozsvár sz. kir. város és Kolozsmonostor község területéből alakított körzetre nézve az 1893., 1894. és 1895. évekre Kolozsvár sz. kir. városától alantírt bérletesség bérbe vette.

Felhívtnak ennél fogva Kolozsvár sz. kir. város és Kolozsmonostor község lakosai, hogy mindazok, a kik — az 1892. évi XV. t. cz. 3. §-ában foglalt kedvezményt élvező szőlősgazdák kivételével — 1893. év elején oly borkészlettel bírnak, a mely után a borkészlettel a 1892. évben már befizették, de az 1893. évi január hó 1-én életbe lépett borítal-adót még nem, hogy a volt fogyasztási adó és az új borítal-adó árszabás szerinti ártételek különbözete alapján megállapítandó összeget ezen hirdetmény közlésétét után a fogyasztási- és ital-adókat kezelő alantírt bérletességnél (belmagyar-utca 9.) a törvényes következmények terhe alatt **1893. január hó 15-ig bezárólag** fizessék be.

Miután pedig a borkészletet az 1893. január elején meglevő azon borkészletek után, a melyekre a fogyasztási adó már előzőleg befizettetett, a volt bérletesség alólírott új bérletességgel szemben a befizetést teljesítők javára számolja el; ez okból felhívtnak mindazok, kiknek ilyen borkészletük van, hogy ezen előzőleg tett fogyasztási adó befizetéseket a fenti bejelentéssel egyidejűleg **1893. január 15-ig** annál inkább is igazolják, mert ellenesetben kénytelenítve lesz a bérletesség a meglevő ilyen borkészletek után is a teljes borítal-adó tételt alkalmazásba venni.

Kolozsvár, 1893. január hó 11-én.

A hus- és cukorfogyasztási adók és bor- és sörítal-adók bérletessége, (belmagyar-utca 9. szám.)

58. (4-4)

Sz. 1867—1892.

58. (3-8)

Árlejtési hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a moci állami iskola számára egy teljesen új iskolaház felépítésére s az eddig használt iskolaháznak tanítói lakká átalakítására mult évi december 17-én 53,796. sz. alatt kelt rendeletével **8407. azaz nyolcezer négyszáz hét** forintot engedélyezvén, ezen építkezéseknek együttesen egy vállalkozó által leendő kiviteltre ezennel versenytárgyalást hirdetek.

Felhívom azért a vállalkozni szándékozó építésszeket, hogy írásbeli zárt ajánlatukat, az előirányzott építési költség után számított 5%-től bántapénzzel, készpénzben, vagy elfogadható, s bérleti árfolyam szerint számított értékpapirban, ellátva, legkésőbb **folyó hó 23-án d. e. 11 óráig** alantírt hivatalos irodájában (Óvár, Bátya-utca 1. sz.) nyújtsák be, mint a mikor és a hol a versenytárgyalás a m. kir. építészeti hivatal kiküldöttjének közbejöttével megtartatván, a legkedvezőbb és másként is megbízható ajánlat tevőjével a szerződés azonnal megkötetik.

A költségvetés és építési tervek irodámban naponként d. u. 3 és 6 óra között megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1893. január 12.

Kozma Ferencz,
Kolozsmegye kir. tanfelügyelője.

1460 katasztrális hold

Szolnok-doboka megyei

nemesi birtok

— eladó. —

Értesítést ad DOBÁL ANTAL ügyvéd

Kolozsvárt.

54. (4-8)

ÉRTÉLMES

GAZDATISZT

KERESTETIK.

„Birtokos“-nak címzett ajánlkozó leveleket a lap kiadóhivatala közvetíti.

55. (1-2)

Van szerencsém ezennel b. tudomására hozni a nagyérdemű közönségnek, hogy 1893. év Január hó 1-től kezdve Erdély részére **Kolozsvárt, a külmonostor-utca 53. sz. alatt**

az Első Magyar Részvény-sörfőződe gyártmányából

saját házában
hordó- és palaczk-sörre

a képviselőseget elváltam

Nevezett sörfőződének gyártmányából folyton nagyobb mennyiségben raktárt tartok és tekintve, hogy a sörnek jó állapotban leendő megtartásáról alkalmas jégartályok építtetése által kellőképen gondoskodtam, továbbá pedig, mert a sör úgy hordókban, mint palaczkokban általam csakis eredeti gyári áron adatik el, ama kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tiszta vevőim mindennemű igényeinek a lehető legjobban megfelelhessenek.

Kérem tehát, mint eddig, továbbra is b. bizalmával engem megtisztelni, azon biztosítással mellettem, hogy a legnagyobb pontossággal eszközölök, vagyok magamat ajánlván

teljes tisztelettel:

FRANKL SÁNDOR.

33. (4-10)

Apró koks! Apró koks!

Apró koks gépezet által diónagyságra vágva, a mai naptól kezdve elárulásra van tartva a következő árak mellett:

500 kgrtól 1000 kgrmig 2 frt 50 kr.
1000 feljebb vásárlásnál 2 frt 30 kr.

Ezen apró koks a nagyobb darabokhoz mérten abban különbözik, hogy kényelmesebben lehet vele bánni, jobban ég, olcsóbb és nincs szaga, s akármilyen kemenczében ég. Mindenütt a legrovidebb idő alatt nagyon megkedvelték. Épen azért nagyon ajánlanók a T. közönségnek a használatba vételt.

A mint eddigelé, úgy ezután is készségesen a ház kapujáig hazaszállítjuk a koksot, még pedig minden 100 kgrm. után 12 krt számítva a szállítást.

Mint a legjobb koks-kemenczét: a Meidinger-félt ajánljuk, a mit a helybeli piacon Reményik-czegnél lehet beszerezni.

Tudatjuk egyszersmind a T. közönséget, hogy a koksoknak könnyebb megrendelhetése végett a városban, hol helyt **gyűjtő-ládákat** alkalmaztunk, a hová a megrendelést tartalmazó iratot be lehet dobni, s a mi általunk naponta kétszer lesz kifizetve, u. m:

1. Orbán József cukrászdájában, Főtéren;
2. Pap Ernő üzletében, a Hid- és Belmagyar-utca szegletén;
3. Marosán Bogdán üzletében, a Sétáló- és Külmonostor-utca szegletén;
4. Flora Gyula üzletében, a Széchenyi-téren;
5. Weisz József üzletében, Bel- és Külső-utca szegletén;
6. Andrásoffszki Nővérek üzletében, Külmagyar-utca 1. szám.

A Légszuszogó Igazgatósága,

Van der Velden Ede.

1212. (7-x)

Dicsfény koszorút a házi asszony homlokára
egy jó csésze Theáért!

Hogy ezt minden asszony kiérdemelje: vegyen a

Keresztesy Pál

nagy papír-üzletéből

valódi Indiai Theát.

Egy negyed kiló csomag ára 2 frt 50 kr.
Egy nyolczad 1 frt 25 kr.

24. (4-7)

Hatóságilag engedélyezett végeladás az üzlet felhagyása miatt!!!

Bátorkodom a mélyen tisztelt közönség becses figyelmét felhívni a nagy mennyiségű divatos **ruhazöve**, **ruhadíszek**, fekete és színes **selyem-árúk**, **foulardok**, francia **flanellek**, fehér és színes **mosó barchettek**, **chiffonok**, **vásznak** és **asztalneműek**

VÉGE LADÁSÁRA

A női felsőket 50%-tel árukon alól árusítom el.

Együttal bátorkodom mindazon tisztelt vevőimet, kiknek üzletemben tartozásuk van, felkérni szíveskedjenek azt minél előbb kiegyenlíteni.

GÁMENTZY JÁNOS

(FŐTÉR. TELEKY-HÁZ.)

Készpénzfizetés mellett!!!

Mélyen leszallitott

határozott árak.

38. (8-10)

MEGHIVÁS.

A maros-ludasi takarékpénztár részvénytársulat

negyedik rendes évi közgyűlését

1893. évi január hó 29-én (Vasárnap) déli előtt 10 órákor

tartja hivatalos helyiségeiben,

melyre a t. részvényes urak tisztelettel meghívtnak.

Maros-Ludas, 1893. évi január hó 10-én.

A közgyűlés tárgyal:

1. Az igazgatóság jelentése a társulat mult évi üzletéről és az üzleteredmény feletti javaslatlétel.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészített évi zárművegről, valamint a nyereség felosztását, illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény kiadása iránti határozat.

Mindazon részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkértem, hogy az alapszabályok 20. §-a szerint részvényeiket a leendő társulat pénztáránál letéteményezni szíveskedjenek. A felügyelő-bizottság által megvizsgált és jóváhagyott évi mérleg folyó évi január hó 20-ik napjától a társulat hivatalos helyiségeiben a részvényeseknek rendelkezésére bocsátatik.

61. (2-3)

Az igazgatóság.

SALIGNAC & Co.

LEGELSŐ, LEGRÉGIBB, TÖBBSZÖRÖSEN ÉRMEKKEL KITÜNTETETT

COGNAC-GYÁRA

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Alapított 1809-ben — Négy millió franknyi alaptőkével

COGNACBAN.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy kitűnő, tisztán francia borokból készített gyártmányunknak kizárólagos elárulása, melynek jóságáért és valódiságáért kezeskedünk:

EGYEDÜLI FŐRAKTÁRA KOLOZSVÁRTT:

CSIKI ANTA L-nál,

m. kir. dohány nagy-üzede és különlegességek árudájában van.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Prof. Dr. Bárány Róbert, a Mária Terézia kórház igazgatója, a Medicinal Cognacról a következőket írja: A „MEDICINAL COGNAC” Salignac & Co. gyárától egy igen kitűnő erősítő zser, a melyet én minden olyan esetben, a hol egyáltalán Cognacot, mint gyógyszer használni lehet, a legjobb eredménnyel használtam s ennél fogva ajánlom.

1228. (6-x)

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, miszerint

BODNÁR ÉS RAINER

kocsikészítők több évi tapasztalatunk után önállóvá lettünk.

Nálunk új kocsik szép kiállításban kaphatók, ugy-szintén ócska kocsik kijavításokat is a legutányosabb árban elállalunk pontos kielégítés mellett.

Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, tisztelettel

9. (3-8)

Bodnár és Rainer,

kocsikészítők,

Kolozsvárt, kultorda-utca 6. szám.